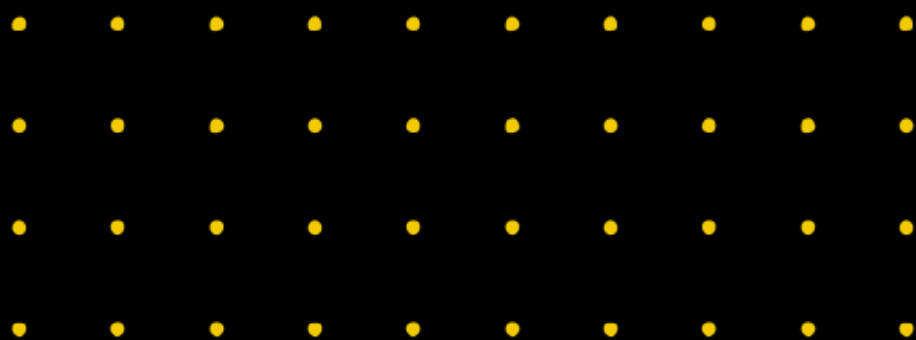

DEMDIS

Otvorení názorom.

Akú chceme demokraciu?

A vylieči ju tvrdá ruka
osvieteného lídra?

Výsledky diskusie

20.01.2023

Kurátori diskusie:

Michal Horský
Katarína Kuklová
Soňa Havlíková
Lukáš Mlynár

Úvod

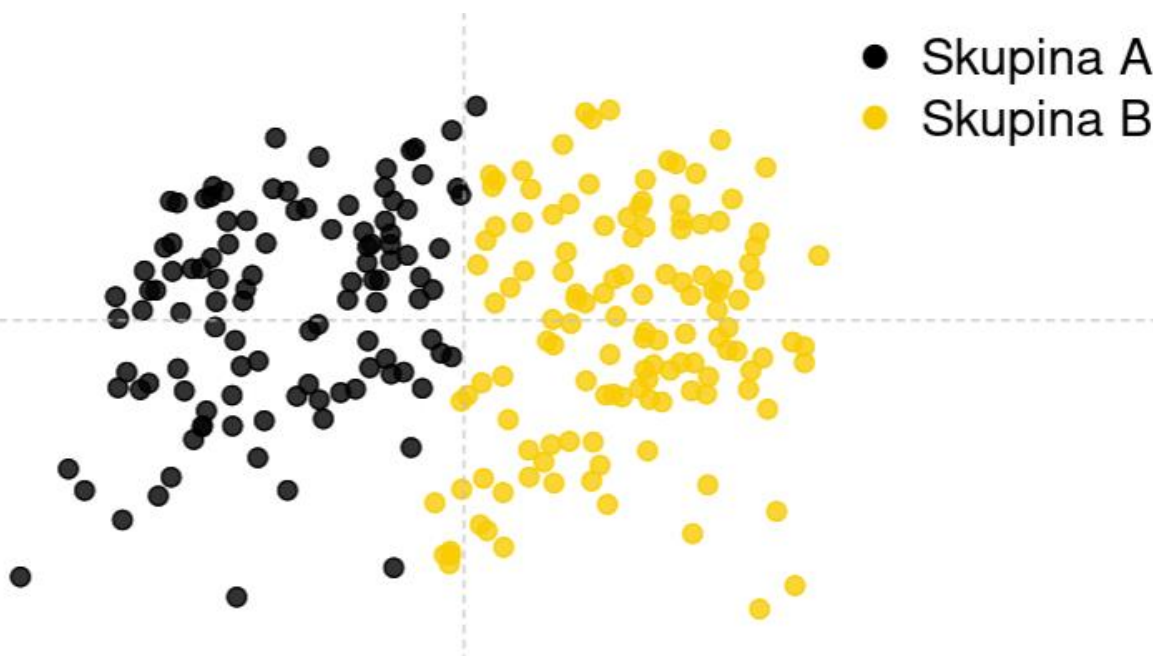
Demokracia je v kríze. Prieskumy verejnej mienky ukazujú vysokú mieru nespokojnosti občanov s fungovaním demokracie na Slovensku a narastajúcu podporu autoritárskych praktík v spoločnosti. V DEMDIS sme preto otvorili diskusiu na tému: „Akú chceme demokraciu?“

Vo výsledkoch sa dočítate, aké názorové skupiny sa zúčastnili, prečo niekedy túžime mať menej demokracie a ako by sme mali riešiť neduhy, ktorými trpí náš systém.

Obsahový rámec:

1. Aké sú problémy súčasnej demokracie na Slovensku?
2. Kde ležia limity vlády väčšiny?
3. Je demokracia hrou len pre vyvolených?
4. Prečo nefungujú politické strany?
5. Ako zvýšiť dôveru v demokratické inštitúcie?

Prehľad

Priestorové vykreslenie názorových skupín.¹

Trvanie diskusie:

17. november – 12. december 2022

Štatistiky:

413 hlasujúcich

246 zoskupených

10 791 hlasov

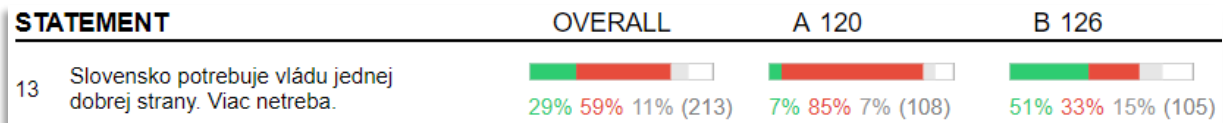
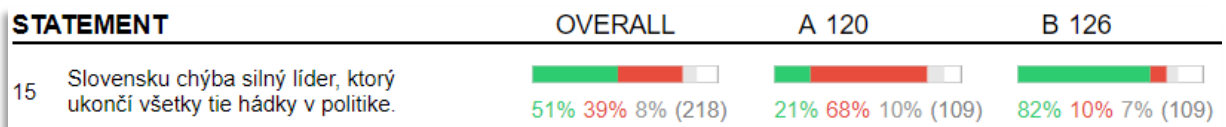
76 komentárov

Komunikačné kanály:

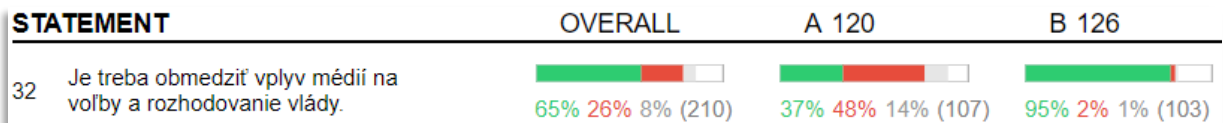
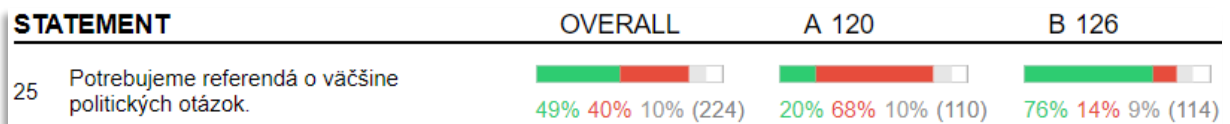
Demdis.sk a Pravda.sk

Štiepiace línie

V kontexte nastaveného rámca diskusie sa hlavné štiepiace línie medzi skupinami A a B vykreslili na osi **demokracia vs. autokracia**. Najviditeľnejšie rozdiely medzi skupinami A a B spočívajú v podpore silného lídra, ktorý by mal vládnuť tvrdou rukou. Toto štiepenie sa premieta aj v odlišnej podpore systému vlády viacerých, resp. jednej strany.

Pohľady skupín sa okrem toho líšia aj v rovine vnímanej potreby organizácie väčšieho počtu celoštátnych referend, či obmedzovania vplyvu médií na voľby.

Skupina A

Skupina A sa vyznačuje jasnými pro-demokratickými postojmi. Slovensko by podľa nich nemalo opustiť cestu liberálnej demokracie [0] a demokraciu vnímajú ako „najlepší spôsob vládnutia oproti iným možnostiam”. [14] Oproti skupine B sa vo väčšine (75%) nestotožňujú s názorom, že v krízových časoch potrebujeme menej demokracie. [9]

Napriek tomu až 78% zo skupiny A nie je spokojných s tým, ako funguje naša demokracia. [1] Problém však nevidia v „demokracii ako takej, ale v tom, že nefunguje, ako by mala”. [8]

STATEMENT	OVERALL 246	A 120	B 126
0 Slovensko by malo opustiť cestu liberálnej demokracie.	 56% 34% 9% (221)	 21% 66% 11% (111)	 91% 1% 6% (110)

Oproti skupine B sú však optimistickejší voči schopnosti občanov posunúť veci lepším smerom. Až 65% zo skupiny A nesúhlasí s názorom, že „politika je panským huncútstvom a nijak to nezmeníme”. V skupine B je miera nesúhlasu 26%. [24]

STATEMENT	OVERALL	A 120	B 126
24 Politika je panským huncútstvom a nijak to nezmeníme.	 36% 46% 16% (201)	 19% 65% 14% (102)	 54% 26% 19% (99)

Rozdiel oproti skupine B spočíva aj vo vnímanej potrebe silného lídra, ktorý „ukončí všetky tie hádky v politike”. [15] Až 68% zo skupiny A je v tomto prípade proti. Skupina A teda jednoznačne odmieta autokratické praktiky.

STATEMENT	OVERALL	A 120	B 126
12 Systém viacerých strán je dobrý model.	 69% 17% 12% (204)	 86% 5% 7% (104)	 52% 30% 18% (100)

Skupina B

Skupina B sa vyznačuje silnejšou podporou autokratických metód v demokratickej spoločnosti. Až 82% sa stotožňuje s tým, že „Slovensku chýba silný líder, ktorý ukončí všetky tie hádky v politike”. [15] Potvrďuje to aj 57 percentná podpora názoru: „Na tvrdé hlavy tvrdú ruku!”. [28] Pri názore „potrebujeme jedného osvieteného vodcu, ktorý bude hájiť našu suverenitu a bude hájiť záujmy nášho národa a celosvetový mier”, je podpora až 58 percent. [36]

STATEMENT	OVERALL	A 120	B 126
15 Slovensku chýba silný líder, ktorý ukončí všetky tie hádky v politike.	 51% 39% 8% (218)	 21% 68% 10% (109)	 82% 10% 7% (109)

Slovensko by tak malo podľa skupiny B opustiť cestu liberálnej demokracie. [0] Značná časť si totiž myslí, že „súčasná demokracia je teror inštitúcií EÚ a USA proti ľuďom”. [62]

Podobne tomu je aj v kontexte postavenia politických strán. 51% zo skupiny B si myslí, že potrebujeme „vládu jednej dobrej strany. Viac netreba.”. [13] Politické strany zároveň „nemusia byť demokratické, ak robia správne rozhodnutia pre občanov”. [10]

STATEMENT	OVERALL	A 120	B 126
10 Politické strany nemusia byť demokratické ak robia správne rozhodnutia pre občanov.	 35% 52% 11% (217)	 8% 83% 8% (110)	 64% 21% 14% (107)

Skupina B sa taktiež viac prikláňa k zavedeniu imperatívneho mandátu poslancov, pretože „demokracia je o tom, že rozhodujú občania a politici majú povinnosť ich rozhodnutia naplniť, ak je to naopak nie je to demokracia”. [31]

Napriek vyššej miere podpory autoritarizmu však paradoxne skupina B viac podporuje inštitút priamej demokracie - referenda. Až 76% si myslí, že „potrebujeme referendá o väčšine politických otázok”. [25] Tento trend potvrdzuje aj vysoká podpora názoru: „Hlavne je treba do ústavy zaviesť, že najvyšším orgánom moci je ľudové referendum. Vláda, prezident a parlament sú len vedľajšie orgány”. [61]

Najkonsenzuálnejšie názory v diskusii

1. Z demokracie by si nemali politici robiť trhací kalendár. [26]

2. Volebný víťaz nesmie zasahovať do slobody prejavu a tlače. [23]

3. Demokratická vláda by mala vždy dbať na záujmy všetkých, nie len tých, ktorí ju zvolili. [18]

#konsenzus nadosah

Najkonsenzuálnejšie názory v diskusii

k o n s e n z u s n a d o s a h

4. Víťazi volieb by nemali zasahovať do nezávislosti justície. [4]

5. Pokým budú politické strany fungovať tak ako doteraz, nízka kvalita kandidátov sa nezmení. [16]

6. Strany by mali prehľadnejšie vysvetľovať, akým spôsobom vyberali kandidátov. [17]

7. Problém nie je v demokracii ako takej, ale v tom, že nefunguje tak, ako by mala. [8]

Najkonsenzuálnejšie názory v diskusii

k o n s e n z u s n a d o s a h

8. Naša demokracia potrebuje nový spôsob zapájania občanov do jej procesov. [21]

9. Na demokracii by sme sa nemali podieľať len raz za 4 roky voľbami. [20]

10. Občania by mali mať väčšiu možnosť podieľať sa na politickom živote. [6]

11. Slovenská demokracia potrebuje reštart. [2]

Problémov je viac

Napriek vykresleným rozdielom sa diskusia niesla v duchu vysokej konsenzuality. Zo 75 komentárov až 38 z nich získalo väčšinovú podporu v oboch skupinách. Základným východiskom diskusie je, že väčšina z diskutujúcich nie je spokojná s tým, ako funguje naša demokracia. [1] Na strane druhej sa však zhodujeme, že problém nie je „v demokracii ako takej, ale v tom, že nefunguje tak, ako by mala. [8] V čom teda zhodne vidíme základné problémy nášho politického systému?

STATEMENT	OVERALL	A 120	B 126
8 Problém nie je v demokracii ako takej, ale v tom, že nefunguje tak, ako by mala.	 81% 8% 11% (200)	 80% 8% 10% (101)	 81% 7% 11% (99)

Konsenzuálne komentáre ukazujú, že nás trápia **traumy z minulosti** [52], **neprehľadný spôsob výberu politikov** [11], **absencia vyvodzovania politickej zodpovednosti** [46] [64], či **nedostatok občianskeho vzdelávania** [59].

Konsenzus:

- Na Slovensku nemáme demokraciu, ale partokraciu, t.j. strany ako podnikateľské projekty s cieľom zabezpečiť blahobyť pre donorov a členov. [41]
- Vládnym predstaviteľom sme dovolili rozkradnúť naše dane, národný majetok za jednu korunu, neslušne sa obohatiť a dodnes z toho ťažiť bez ostychu. [52]
- Problém je rozdeľuj a panuj, nie demokracia. Občan je stavaný pred dve voľby, napríklad červených a modrých. Pritom vždy existuje aj iná možnosť. [27]
- Nedostatkom je, že sa nedá korigovať stav, keď sa víťazná koalícia vyfarbí a už nemá podporu, ale naďalej zastupuje celý národ zlým smerom! [46]
- Vlády po nežnej revolúcii sociálnu demokraciu národu „presrali“ diletantstvom, nemorálnosťou, karierizmom a komunisticko-mafiánskymi praktikami. [51]
- Slovensko sa točí v začarovanom kruhu. Bez zmeny cítenia a myslenia ľudí sa nič zásadného nevyrieši. [59]
- Nenazývajte systém zastupiteľskou demokraciou, ak zvolíte poslanca, ktorý vám nasľubuje pred voľbami hory doly a po voľbách sa vám vysmeje. [64]

Čo s tým?

Konsenzuálne názory, ktoré vzišli z diskusie ukazujú vysokú mieru nespokojnosti s aktuálnym fungovaním demokracie na Slovensku. Napriek inklinácii skupiny B k niektorým autokratickým praktikám však panuje široký konsenzus na tom, že naša demokracia potrebuje reštart a nie „zboriť“. [2]

Riešenia diskutujúci vo všeobecnosti zhodne vidia vo viacerých oblastiach:

- **zvýšenie participácie občanov v demokratických procesoch**, [6] [20] [21]

STATEMENT	OVERALL	A 120	B 126
21 Naša demokracia potrebuje nový spôsob zapájania občanov do jej procesov.	 81% 7% 11% (213)	 78% 9% 12% (110)	 84% 4% 10% (103)

- **reforma politických strán, ktoré neplnia svoje spoločenské funkcie**, [16] [47]

STATEMENT	OVERALL	A 120	B 126
47 Treba aby strany boli opäť stranami a nie eseročkami s pár členmi, aby médiá viac upozorňovali na problémy trápiace väčšinu ľudí...	 88% 2% 8% (106)	 84% 3% 12% (57)	 93% 2% 4% (49)

- **transparentnejšie zostavovanie kandidátnych listín**, [17]

STATEMENT	OVERALL	A 120	B 126
17 Strany by mali prehľadnejšie vysvetľovať, akým spôsobom vyberali kandidátov.	 82% 6% 11% (202)	 83% 5% 10% (103)	 80% 7% 12% (99)

- **reforma volebného systému so silnejším zastúpením regiónov v parlamente**, [22]

STATEMENT	OVERALL	A 120	B 126
22 Potrebujeme reformu volebného systému so silnejším zastúpením regiónov.	 77% 7% 15% (211)	 68% 12% 19% (105)	 85% 2% 11% (106)

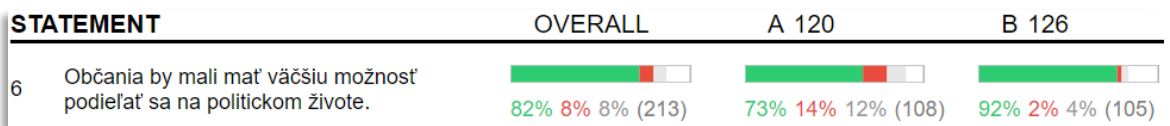
- **kvalitnejšia výchova k zodpovednému občianstvu**. [40]

Chýbajúca participácia

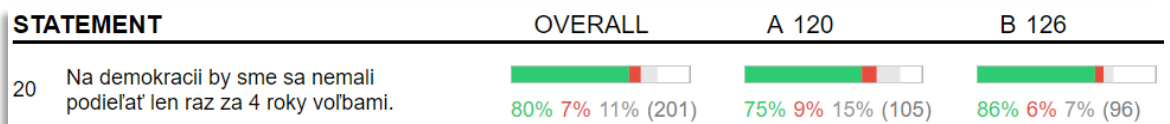
Z výsledkov diskusie vyplýva, že značná miera frustrácie pramení z chýbajúcej možnosti efektívne sa podieľať na politickom živote a demokratických procesoch. Diskutujúci zároveň zhodne a opakovane vyjadrili potrebu kvalitnejšej a prístupnejšej participácie na demokracii. Jej vnímaná absencia sa dá totiž čítať ako jeden z hlavných faktorov, z ktorých pramení podpora autokratických praktík.

Konsenzus:

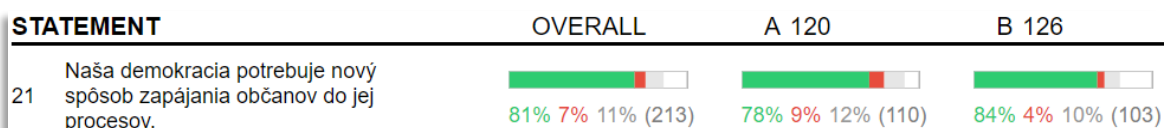
- Občania by mali mať väčšiu možnosť podieľať sa na politickom živote. [6]

- Na demokracii by sme sa nemali podieľať len raz za 4 roky voľbami. [20]

- Naša demokracia potrebuje nový spôsob zapájania občanov do jej procesov. [21]

Nefunkčné politické strany

Samostatnou podoblasťou diskusie bolo postavenie a úloha politických strán v demokratickej spoločnosti. V tomto svetle sa ukazuje jasná zhoda na tom, že strany nefungujú tak, ako by mali. Ukazuje to jednoznačný konsenzus aj na tom, že „treba, aby strany boli opäť stranami a nie eseročkami s pár členmi...”. [47] Tento neduh diskutujúci vnímajú najmä v netransparentnom zostavovaní kandidátnych listín, či neexistujúcej slobodnej súťaže politických síl v rámci strán.

Konsenzus:

- Pokým budú politické strany fungovať tak ako doteraz, nízka kvalita kandidátov sa nezmení. [16]

STATEMENT	OVERALL	A 120	B 126
16 Pokým budú politické strany fungovať tak ako doteraz, nízka kvalita kandidátov sa nezmení.	 86% 5% 7% (205)	 83% 8% 7% (105)	 90% 3% 7% (100)

- Problém je v tom, že neexistuje slobodná súťaž lídrov v stranách. [11]

STATEMENT	OVERALL	A 120	B 126
11 Problém je v tom, že neexistuje slobodná súťaž lídrov v stranách.	 61% 16% 21% (202)	 63% 17% 19% (103)	 60% 16% 23% (99)

- Strany by mali prehľadnejšie vysvetľovať, akým spôsobom vyberali kandidátov. [17]

STATEMENT	OVERALL	A 120	B 126
17 Strany by mali prehľadnejšie vysvetľovať, akým spôsobom vyberali kandidátov.	 82% 6% 11% (202)	 83% 5% 10% (103)	 80% 7% 12% (99)

- Systém viacerých strán je dobrý model. [12]
- Naša demokracia sa potrebuje zbaviť politických dobrodruhov typu Matovič a spol. a sprísniť podmienky za akých môže vzniknúť politická strana. [63]

Akých chceme lídrov?

S výberom kandidátov a teda aj budúcich politikov úzko súvisí aj otázka, akých lídrov chceme a to, či by mali vládnuť tvrdou rukou. Medzi konsenzuálne identifikované vlastnosti patrí napríklad rozvážnosť, charakternosť, vzdelanosť, či ochota pracovať pre všetkých občanov.

Konsenzus:

- V kríze je potrebné mať na čele rozvážnych a rozumných predstaviteľov, nie bezcharakterného siláka ani mafiánov a „trasorítky“ bez morálky. [50]

STATEMENT	OVERALL	A 120	B 126
50 V kríze je potrebné mať na čele rozvážnych a rozumných predstaviteľov, nie bezcharakterného siláka ani mafiánov a trasorítky bez morálky	 88% 3% 7% (103)	 88% 3% 7% (54)	 87% 4% 8% (49)

- Do politiky by mali ísť vzdelaní ľudia a pracovať pre všetkých občanov nie ako nerobiť a zarábať. Média by mali objektívne informovať. [43]

STATEMENT	OVERALL	A 120	B 126
43 Do politiky by mali ísť vzdelaní ľudia a pracovať pre všetkých občanov nie ako nerobiť a zarábať. Média by mali objektívne informovať.	 91% 0% 7% (114)	 88% 0% 11% (60)	 94% 1% 3% (54)

- Ak sú politici hlúpi a chamtiví, je to len obrazom národa... [30]
- Demokracia je morálka, slušnosť, zodpovednosť a vždy diskusia. Ak sa to zneužíva mal by byť tvrdý pranie a u predstaviteľov poriadny trest. [55]
- Byť zodpovedný za svoje chyby, neznamená chyby nerobiť. Vzorom by mali ísť mediálne známi predstavitelia. Diskutovať, riešiť, poučiť a učiť. [57]

Demokracia – diktatúra väčšiny?

Základnou črtou liberálnej, resp. ústavnej demokracie je aj obmedzenie vlády väčšiny dodržiavaním ľudských práv menšín. V tomto svetle je konsenzuálne potvrdenie tejto idey pozitívnou správou. Tretí najkonsenzuálnejší komentár vyjadroval názor, že „demokratická vláda by mala vždy dbať na záujmy všetkých, nie len tých, ktorí ju zvolili”. [18]

STATEMENT	OVERALL	A 120	B 126
18 Demokratická vláda by mala vždy dbať na záujmy všetkých, nie len tých, ktorí ju zvolili.	 90% 2% 7% (200)	 93% 0% 5% (104)	 86% 4% 9% (96)

Túto myšlienku potvrdzuje aj zhodné odmietnutie názoru: „Demokracia je vláda väčšiny, na menšinové záujmy príliš netreba brať ohľad” [19]. A to aj vzhľadom na to, že ju odmietlo 58% členov skupiny B.

STATEMENT	OVERALL	A 120	B 126
19 Demokracia je vláda väčšiny, na menšinové záujmy príliš netreba brať ohľad.	 14% 74% 10% (187)	 2% 89% 8% (95)	 28% 58% 13% (92)

Diskutujúci tak jasne odmietli myšlienku, že demokracia je diktatúrou väčšiny a uvedomujú si, že zdravá spoločnosť by mala brať ohľad na názory a záujmy všetkých jej členov.

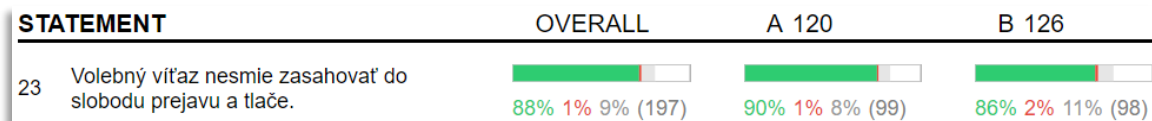

Vyhraj voľby a môžeš všetko?

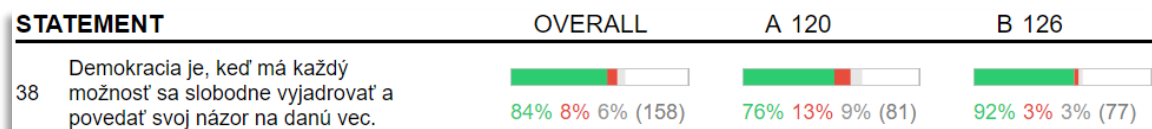
S otázkou demokracie je úzko spojený aj princíp právneho štátu. V tomto kontexte diskusia potvrdila konsenzus aj na tom, že moc politických lídrov by nemala byť bezbrehá. Svedčí o tom jasné odmietnutie neslávne spopularizovaného hesla: „Vyhraj voľby a môžeš všetko!“. [3] Obmedzenia moci tak diskutujúci vnímajú najmä v súvislosti so slobodou prejavu a tlače, či nezávislosti justície.

Konsenzus:

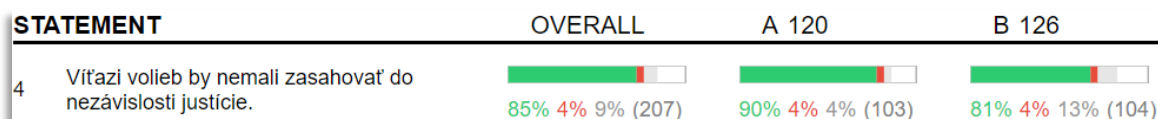
- Volebný víťaz nesmie zasahovať do slobody prejavu a tlače. [23]

- Demokracia je, keď má každý možnosť sa slobodne vyjadrovať a povedať svoj názor na danú vec. [38]

- Víťazi volieb by nemali zasahovať do nezávislosti justície. [4]

Záver

Diskusia na tému **demokracie** opäť ukazuje, že toho máme spoločného viac, ako by sme možno čakali. Ukazuje nám, že napriek odlišnostiam si spoločne uvedomujeme **dôležitosť zapájania občanov** do demokratických procesov, **kvalitného fungovania politických strán**, **rešpektovania základných práv** či princípov právneho štátu.

Spoločne vnímame kľúčové problémy, ktoré trápia našu spoločnosť. Nefungujúce politické strany, absencia vyvodzovania politickej zodpovednosti, nízka kvalita politikov, či nezapájanie občanov do riešenia otázok verejného záujmu. To všetko zhodne vnímame ako najpálčivejšie deficity súčasného politického systému.

Napriek partikulárnym inklináciám skupiny B k autokratickým praktikám sa však dá povedať, že obe skupiny si zhodne cenia **princípy demokracie** a **rešpektovanie ľudských práv**. Spoločne **odmietame** heslo „vyhraj voľby a môžeš všetko“. Vo svetle tejto diskusie tak možno konštatovať, že drvivá väčšina diskutujúcich v skutočnosti netuži po zmene režimu na iné totalitné či autokratické formy vlády.

Zásadným konsenzom je totiž to, že **nie je problém v demokracii ako takej, ale v tom, že nefunguje tak ako by mala**. V tomto svetle skupiny zhodne identifikujú široký priestor na zlepšenie. Riešenie vidíme nie len v **reforme politických strán a volebného systému**, ale aj vo vytvorení kvalitnejších spôsobov zapájania občanov do politických procesov.

Akú teda chceme demokraciu? Z diskusie vyplýva, že takú, ktorá **berie ohľad na záujmy všetkých občanov**, ktorá **rešpektuje mantinely vlády väčšiny** v podobe **ľudských práv** a ktorá bude viac načúvať problémom občanov a zapájať ich do jej procesov.

A to vôbec nie je málo.

Ďakujeme za Vašu účasť!

Metodika

1. Vykresľovanie názorových skupín

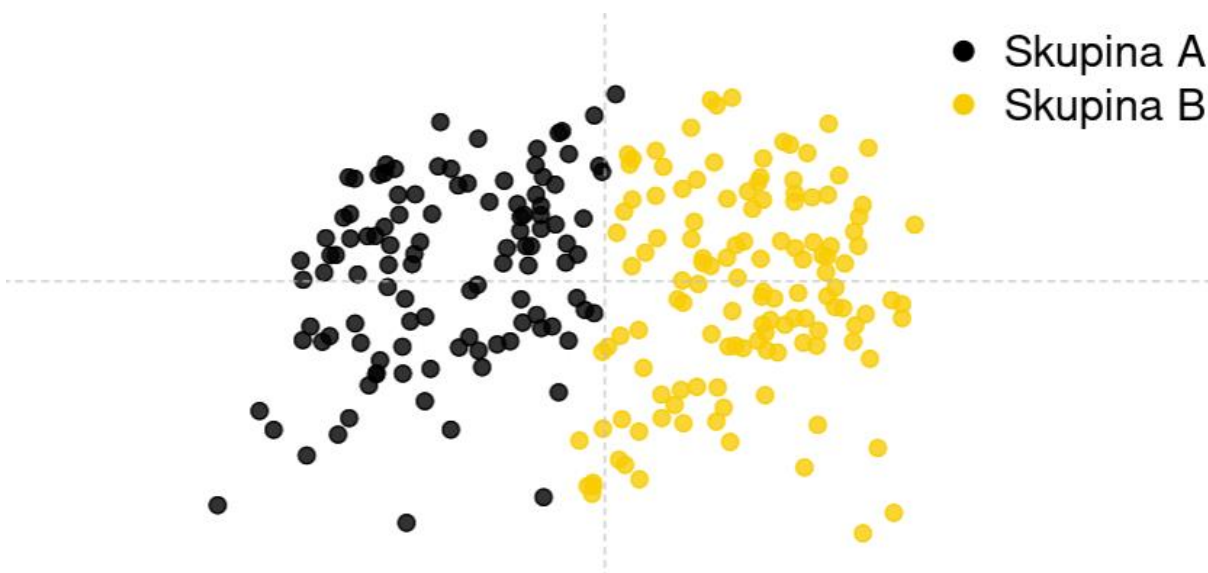
Softvér Pol.is využíva štatistické metódy a metódy *data-miningu* na vytvorenie tzv. *názorových skupín*. Hlasy všetkých účastníkov sú spracované do dátovej matice, ktorej chýbajúce údaje (hlasy na komentáre od ľudí, ktorí daný komentár nevideli) sú doplnené na základe odpovedí ostatných účastníkov.

Na takto upravenej matici je následne vykonaná *analýza hlavných komponent* (ang. PCA alebo principal component analysis). Ide o metódu redukcie dimenzie, ktorá nám dovoľuje stlačiť odpovede každého z účastníkov do dvojdimenzionálneho bodu takým spôsobom, aby bola v dátach zachovaná čo najväčšia miera informácií.

Keď je každý účastník reprezentovaný práve jedným bodom v 2D ploche, softvér použije štatistický algoritmus na zhlukovanie známy pod názvom *k-means* (slov. *k*-priemerov). Ten automaticky vyhodnotí ideálny počet zhlukov pri danej diskusii.

Výsledkom tohoto procesu je niekoľko zhlukov (t.j. názorových skupín), s ktorými ďalej softvér pracuje na vyhodnotenie konsenzuálnych či polarizujúcich komentárov. Treba si uvedomiť, že tento proces je automatický a na svoj priebeh nevyužíva nič iné, len získané dáta o hlasovaní jednotlivých účastníkov.

Práve to nám umožňuje pracovať s objektívnymi výsledkami pre každú diskusiu, bez možnosti akejkoľvek manuálnej úpravy od kurátorov diskusie.

Metodika

2. Vyhodnocovanie konsenzuality komentárov

Po vyhodnotení názorových skupín je hlavným cieľom jednotlivých diskusií identifikovať konsenzus, a teda tvrdenia, ktoré dosiahli čo najvyššiu podporu vo všetkých názorových skupinách. Náš DEMDIS softvér na to využíva matematický vzorec, ktorý každému komentáru priradí istý počet bodov.

Komentáre s najvyšším počtom bodov sú následne vyhodnotené ako najkonsenzuálnejšie. Tento počet bodov je ovplyvnený viacerými faktormi:

- a) **Miera konsenzuality:** Komentáre, ktoré získali podobnú mieru podpory naprieč názorovými skupinami, dostanú väčší počet bodov. Tým pádom budú komentáre, ktoré získali veľkú podporu v skupine A, no veľmi málo hlasov od účastníkov v skupine B, vysoko penalizované.
- b) **Celkový počet hlasov:** Toto kritérium je veľmi jednoduché; komentáre, ktoré získali väčší počet hlasov (t.j. vyjadrení „súhlasím“), získajú väčší počet bodov.

Od najkonsenzuálnejších komentárov očakávame vysokú podporu vo všetkých skupinách, čo znamená veľký počet súhlasov.

- c) **Miera súhlasu:** Posledné kritérium berie do úvahy tzv. *mieru súhlasu*, ktorá vyjadruje pomer počtu súhlasov vydelený súčtom súhlasov a nesúhlasov na daný komentár. Tieto hodnoty sú následne spriemerované pre všetky názorové skupiny a komentárom s vyššou mierou súhlasu bude pridelených viac bodov.

Toto kritérium je nastavené tak, aby skupiny s väčším počtom účastníkov „neprevalcovali“ ostatné, menšie skupiny svojím vysokým počtom súhlasov. Kvôli tomu vstupuje miera súhlasu do nášho vzorca pre každú názorovú skupinu s rovnakou váhou. To zvyšuje férovosť pri diskusiách s nevyváženým počtom účastníkov v skupinách. Komentáre s najvyšším počtom bodov sú hlavným záujmom výsledkov diskusie, pretože vyjadrujú myšlienky a tvrdenia, s ktorými sa všetci účastníci diskusie čo najviac stotožnili.

Komunikačné kanály

DEMDIS:

1. **November '89: Kam sme sa to dopracovali? A vylieči našu demokraciu len tvrdá ruka?**
16.11.2022, dostupné online na:
<https://demdis.sk/november-89-preco-demokracia-chradne>
2. **Chceme liberálnu demokraciu, ale bez prívlastku? A vylieči ju osvietený líder?**
12.11.2022, dostupné online na:
<https://demdis.sk/zachrani-nas-osvieteny-lider/>

Denník Pravda:

1. **November '89: Kam sme sa to dopracovali? A vylieči našu demokraciu len tvrdá ruka?**
16.11.2022, dostupné online na:
<https://spravy.pravda.sk/domace/clanok/647295-november-89-kam-sme-sa-to-dopracovali-a-vylieci-nasu-demokraciu-len-tvrda-ruka/>
2. **Chceme liberálnu demokraciu, ale bez prívlastku? A vylieči ju osvietený líder?**
27.11.2022, dostupné online na:
<https://spravy.pravda.sk/domace/clanok/648527-chceme-liberalnu-demokraciu-ale-bez-privlastku-a-vylieci-ju-osvieteny-lider/>

Komentáre

Kompletný Polis report so všetkými komentármi nájdete na:

<https://pol.is/report/r5x9yun6yacp9cm6pedtp>

STATEMENT	OVERALL 246	A 120	B 126
0 Slovensko by malo opustiť cestu liberálnej demokracie.	 56% 34% 9% (221)	 21% 66% 11% (111)	 91% 1% 6% (110)
1 Som spokojný/-á s tým, ako funguje naša demokracia.	 8% 86% 5% (181)	 12% 78% 8% (93)	 3% 94% 2% (88)
2 Slovenská demokracia potrebuje reštart.	 79% 8% 12% (198)	 70% 11% 17% (102)	 88% 4% 7% (96)
3 Vyhraj voľby a môžeš všetko!	 10% 79% 9% (187)	 4% 87% 8% (97)	 17% 71% 11% (90)
4 Víťazi volieb by nemali zasahovať do nezávislosti justície.	 85% 4% 9% (207)	 90% 4% 4% (103)	 81% 4% 13% (104)
5 Spoločnosť posúvajú vpred najmä intelektuálne elity.	 51% 35% 12% (211)	 72% 17% 10% (105)	 31% 53% 15% (106)
6 Občania by mali mať väčšiu možnosť podieľať sa na politickom živote.	 82% 8% 8% (213)	 73% 14% 12% (108)	 92% 2% 4% (105)
7 Najlepším argumentom proti demokracii je päťminútový rozhovor s priemerným voličom.	 30% 46% 23% (198)	 28% 52% 19% (100)	 31% 40% 27% (98)
8 Problém nie je v demokracii ako takej, ale v tom, že nefunguje tak, ako by mala.	 81% 8% 11% (200)	 80% 8% 10% (101)	 81% 7% 11% (99)
9 V krízových časoch potrebujeme menej demokracie.	 27% 62% 10% (210)	 16% 75% 8% (109)	 39% 48% 11% (101)
10 Politické strany nemusia byť demokratické ak robia správne rozhodnutia pre občanov.	 35% 52% 11% (217)	 8% 83% 8% (110)	 64% 21% 14% (107)
11 Problém je v tom, že neexistuje slobodná súťaž lídrov v stranách.	 61% 16% 21% (202)	 63% 17% 19% (103)	 60% 16% 23% (99)
12 Systém viacerých strán je dobrý model.	 69% 17% 12% (204)	 86% 5% 7% (104)	 52% 30% 18% (100)
13 Slovensko potrebuje vládu jednej dobrej strany. Viac netreba.	 29% 59% 11% (213)	 7% 85% 7% (108)	 51% 33% 15% (105)

Komentáre

14	Demokracia je najlepší spôsob vládnutia oproti iným možnostiam.			
15	Slovensku chýba silný líder, ktorý ukončí všetky tie hádky v politike.			
16	Pokým budú politické strany fungovať tak ako doteraz, nízka kvalita kandidátov sa nezmení.			
17	Strany by mali prehľadnejšie vysvetľovať, akým spôsobom vyberali kandidátov.			
18	Demokratická vláda by mala vždy dbať na záujmy všetkých, nie len tých, ktorí ju zvolili.			
19	Demokracia je vláda väčšiny, na menšinové záujmy príliš netreba brať ohľad.			
20	Na demokracii by sme sa nemali podieľať len raz za 4 roky voľbami.			
21	Naša demokracia potrebuje nový spôsob zapájania občanov do jej procesov.			
22	Potrebujeme reformu volebného systému so silnejším zastúpením regiónov.			
23	Volebný víťaz nesmie zasahovať do slobody prejavu a tlače.			
24	Politika je panským huncútstvom a nijak to nezmeníme.			
25	Potrebujeme referendá o väčšine politických otázok.			
26	Z demokracie by si nemali politici robiť trhací kalendár.			
27	Problém je Rozdeľuj a panuj, nie demokracia. Občan je stavaný pred 2 voľby, napr. červených a modrých. Pritom vždy existuje aj iná možnosť.			

Komentáre

28	Na tvrdé hlavy tvrdú ruku!	 36% 47% 15% (208)	 16% 71% 12% (108)	 57% 22% 20% (100)
29	Znany vyrok jednej poslankyne za HZDS: "Demokracia je teror vacsiny."	 24% 61% 14% (198)	 7% 81% 10% (101)	 41% 40% 18% (97)
30	Ak su politici hlupi a chamtivi je to len obrazom naroda...	 57% 31% 10% (210)	 65% 25% 9% (103)	 50% 38% 11% (107)
31	Demokracia je o tom, že rozhodujú občania a politici majú povinnosť ich rozhodnutia naplniť, ak je to naopak nie je to demokracia.	 76% 13% 9% (203)	 63% 24% 11% (101)	 89% 2% 7% (102)
32	Je treba obmedziť vplyv médií na voľby a rozhodovanie vlády.	 65% 26% 8% (210)	 37% 48% 14% (107)	 95% 2% 1% (103)
33	rozdeliť Slovensko na 150 volebných obvodov s približne rovnakým počtom voličov a to číslo prispôbiť čo najoptimálnejšie regionom	 51% 29% 19% (185)	 33% 44% 22% (93)	 69% 14% 16% (92)
34	Pretože nevieme, čo je demokracia. Pretože politici nevedia, čo je demokracia. Musíme brániť demokraciu. Posilniť jej imunitný systém.	 59% 19% 21% (176)	 69% 12% 18% (91)	 49% 27% 23% (85)
35	"Demokracia začína oblečením čistej košele a kravaty a končí vhadením hlasovacieho lístka do volebnej urny." W. Churchill	 40% 41% 17% (166)	 30% 47% 22% (85)	 51% 35% 12% (81)
36	potrebujeme jedneho osvieteneho vodcu ktory bude hajit nasu suverenitu a bude hajit zaujmy nasho naroda a celosvetovy mier.	 32% 52% 15% (171)	 6% 80% 12% (87)	 58% 22% 19% (84)
37	Predčasné voľby nutné	 61% 23% 14% (171)	 36% 43% 20% (90)	 90% 2% 7% (81)
38	Demokracia je, keď má každý možnosť sa slobodne vyjadrovať a povedať svoj názor na danú vec.	 84% 8% 6% (158)	 76% 13% 9% (81)	 92% 3% 3% (77)
40	Nestačí zmeniť systém, treba najprv zmeniť čítanie a myslenie ľudí.	 62% 21% 15% (143)	 69% 17% 13% (76)	 55% 26% 17% (67)

Komentáre

41	Na Slovensku nemáme demokraciu, ale partokraciu, t.j. strany ako podnikateľské projekty s cieľom zabezpečovať blahobyt pre donorov a členov.			
		78% 8% 13% (137)	63% 16% 19% (72)	93% 0% 6% (65)
42	Po 33 rokoch sme tam kde sme boli pred 89 rokom. Cenzúra, stíhanie za názory, nahlasovanie ľudí s nesprávnym názorom zamestnávateľovi .			
		59% 30% 10% (126)	29% 56% 13% (65)	91% 1% 6% (61)
43	Do politiky by mali ísť vzdelaní ľudia a pracovať pre všetkých občanov nie ako nerobiť a zarobiť. Média by mali objektívne informovať.			
		91% 0% 7% (114)	88% 0% 11% (60)	94% 1% 3% (54)
44	nepotrebujeme demokraciu, potrebujeme res publicu			
		31% 46% 22% (102)	9% 64% 26% (53)	55% 26% 18% (49)
45	back in ussr			
		17% 56% 26% (98)	1% 76% 21% (51)	34% 34% 31% (47)
46	Nedostatkom je ze sa neda korigovat stav, ked sa vitazna koalicia vyfarbi a uz nema podporu, ale nadalej zastupuje cely narod zlým smerom!			
		70% 10% 18% (103)	57% 19% 23% (52)	84% 1% 13% (51)
47	Treba aby strany boli opäť stranami a nie eseročkami s pár členmi, aby média viac upozorňovali na problémy trápiace väčšinu ľudí...			
		88% 2% 8% (106)	84% 3% 12% (57)	93% 2% 4% (49)
48	Tvrdá ruka silného lídra býva ruka agresívneho psychicky narušeného človeka, ktorý sľubuje poriadok, a nesplniteľné. Klame, zneužíva týra.			
		46% 33% 21% (100)	58% 17% 23% (51)	32% 48% 18% (49)
49	Naša demokracia potrebuje, morálku, slušnosť a kontinuitu. Nie predbiehanie v nových reformách, zákonoch, mudrovaní a zvyšovaní administratívy.			
		76% 3% 20% (99)	75% 1% 23% (52)	78% 4% 17% (47)
50	V kríze je potrebné mať na čele rozvážnych a rozumných predstaviteľov, nie bezcharakterného siláka ani mafiánov a trasorítky bez morálky			
		88% 3% 7% (103)	88% 3% 7% (54)	87% 4% 8% (49)

Komentáre

51	Vlády po nežnej revolúcii sociálnu demokraciu národu "presrali". Diletantstvom, nemorálnosťou, karierizmom, Komunisticko-mafiánskymi praktikami			
52	Vládny predstavitelom sme dovolili rozkradnúť naše dane národný majetok za 1 korunu, neslušne sa obohatiť a dodnes z toho ťažiť bez ostychu			
53	Potrebujeme reformu politických strán a zákonov, keď neplnia poslanie a programy mohli byť hlavne strany bez problémov zrušené OĽANO, SMER			
54	Občanom chýba vzdelávanie, to sa zanedbáva, alkohol drogy, hry a kasína prosperujú. Šport fin. využíva pranie čiernych peňazí v cudzine, ap.			
55	Demokracia je morálka, slušnosť, zodpovednosť a vždy diskusia. Ak sa to zneužíva mal by byť tvrdý pranie a u predstavitelov poriadny trest			
56	Vládni, politickí, kultúrni i športoví predstavitelia, významní činitelia i lekári musia byť občanom vždy vzorom. Pri ich porušení tvrdo trestať			
57	Byť zodpovedný za svoje chyby, neznamená chyby nerobiť. Vzorom by mali ist medialne známi predstavitelia. Diskutovať, riešiť, poučiť a učiť.			
58	Demokracia je myšlienka, ktorej množstvo ľudí nerozumie. Preto nedokážu hľadať a podporovať jej hodnoty v spoločnosti.			
59	Slovensko sa točí v začarovanom kruhu. Bez zmeny čítania a myslenia ľudí sa nič zásadného nevyrieši.			
60	Liberálna demokracia nie je vláda liberálov, ale najmä rešpektovanie základných práv a slobôd.			

Komentáre

61	Hlavne je treba do ústavy zaviesť, že najvyšším orgánom moci je ľudové referendum. Vláda, prezident a parlamen sú len vedľajšie orgány.			
62	Súčasná demokracia je teror inštitúcií EU a USA proti ľuďom.			
63	Nasa demokracia sa potrebuje zbaviť politických dobrodruhov typu matovič a spol. A sprisniť podmienky za akých môže vzniknúť pol.strana.			
64	Nenazyvajme system zastupitelskou demokraciou, ak zvolite poslanca, ktorý vam nasľubuje pred voľbami hory doľu a po voľbach sa vam vysmeje			
65	Na prijatie jedného zákona občanmi treba referendum a účasť 50%+1hlas. Na parlamentné voľby ani iné netreba 50% a prijímajú tisícky zákonov.			
66	Prestať klásť najrôznejšie prekážky k uskutočneniu referend všetkých typov. Už len súčasné kvórum prakticky znemožňuje jeho platnosť.			
68	kazda "nova" garnitura, ktorá vzide tzv. volieb je hľupejšia, skorumpovanejšia, neschopnejšia ako tá predchádzajúca			
69	Nik neráta s tým, že aktuálna demokracia je kravina...			
70	Má byť rovnaký meter celebrity - bohatí nadľudia v rýchlosti a opitosti zabijajú vo svojich autách ľudí a ich nezatvoria ako bežných ľudí			
72	Ešte horšie, ako za socializmu			
73	Ziadna liberalna demokracia pre slovensko prosim.ziadne lgbt zvratenosti tu nechcem!!!preboha sa zobucte vsetci			
75	III.svetovej vojna za dverami a pohľadári stále iba o zbrojení. Malo by sa to zastaviť 80% vydavkov na zbrojenie by išlo na socialne			

**Ak ste našli chybu, alebo
máte nápad na zlepšenie,
napíšte nám.**

Mail: kontakt@demdis.sk
Web: Demdis.sk
DemDis o.z.

